

Smanjenje šteta: Program smanjenja štete - izmjena igala i štrcaljki

Provoditelj: Udruga za unaprijeđenje kvalitete življenja "LET"
Godina provedbe: 2019

Kratki opis programa

Programi smanjenja štete – rad s intravenskim korisnicima droga

Glavni cilj projekta u radu sa intravenskim korisnicima droge je smanjenje zdravstvenih i socijalnih posljedica korištenja droga s naglaskom na promjeni ponašanja koje vodi sprejavanju širenja HIV-a, hepatitisa B i C kao i ostalih krvlju i spolno prenosivih bolesti.

Projekt se temelji na metodama vanjskog (outreach) rada koji ima za cilj doći u kontakt s korisnicima programa gdje se oni nalaze te se zbog specifičnih uvjeta života u Zagrebu (kvartovsko funkcioniranje života).

Organizirane su dvije mobilne jedinice za izmjenu pribora, tzv. mobilni needle exchange.

Dostavna vozila udruge LET se zaustavljaju na ukupno 11 lokacija u gradu uz mogućnost da korisnici nazovu ili pošalju poruku na mobitel: 091 7244 744 ili 091 95555549 (dežurni telefoni) te dogovore mjesto i vrijeme za dostavu pribora (program: ZAGREB- ZOVl).

U svoj rad uključujemo i osobe rizičnog ponašanja (tzv. gatekeeper – osobe koje: imaju pristup, utjecaj ili se nalaze u interakciji sa ranjivim skupinama. To su korisnici droga, bivši ovisnici, osoblje ljekarni u koje ovisnici dolaze kupovati ovisnički pribor). Veliki problem kod intravenskih korisnika droga je i navika bacanja neistog, nesterilnog pribora u područja dostupna građanima, posebno djeci, čime se ona dovode u opasnost od zaraze od kroničnih, zaraznih bolesti poput hepatitisa B i C te HIV/AIDS-a. Zbog toga naši radnici redovito ispituju korisnike o lokacijama odbacivanja pribora te isti pokupimo i zbrinemo sukladno zakonu.

Sažetak programa

Glavni cilj programa je smanjenje zdravstvenih i socijalnih posljedica korištenja droga s naglaskom na promjeni ponašanja koje vodi sprejavanju širenja HIV-a, hepatitisa B i C kao i ostalih krvlju i spolno prenosivih bolesti te se sprejava i predoziranje u populaciji intravenskih korisnika droga. Program se temelji na metodama vanjskog (outreach) rada koji ima za cilj doći u kontakt s korisnicima programa- intravenski korisnici droga gdje se oni nalaze te se zbog specifičnih uvjeta života u Gradu Zagrebu (kvartovsko funkcioniranje života u gradu), organizira mobilna jedinica za izmjenu pribora, tzv. mobilni needle exchange. 2 dostavna vozila se zaustavljaju na ukupno 10 lokacija u gradu, svaki radni dan u godini,

1. Županije provedbe

Zagrebačka, Grad Zagreb

2. Ciljevi programa

Opis: Opis i ciljevi:

Smanjiti zdravstvene i socijalne posljedice intravenskog korištenja droga

Sprejavati predoziranje

Ranim otkrivanjem potaknuti pozitivne promjene prema zdravijem ponašanju intravenskih korisnika

droga s naglaskom na odluci lije enja

Unaprijediti provedbu programa smanjenja štete proširenjem obima aktivnosti (npr. podjela pomo nog pribora) te kontinuiranom edukacijom i supervizijom vanjskih radnika

Zaštita prava korisnika iz zdravstvenog, socijalnog i radnog sustava

Specifi ni: Specifi ni ciljevi:

detektirati i uspostaviti kontakt sa što ve im brojem intravenskih korisnika droga

podjela pribora za injektiranje, edukativnog materijala, kondoma i lubrikanata

osvješ ivati, informirati i educirati

upu ivati na lije enje

upu ivati na testiranje na HIV, Hepatitis B i C

pružiti savjetodavni rad

razvijati vršnja ku (peer) edukaciju i sustav potpore

prikupljanje i iš enje lokacija od odba enog pribora

adekvatno zbrinjavanje infektivnog otpada

upozoravanje gra ana na opasnosti diranja infektivnog otpada

razvijanje mreže zdravstvenog i socijalnog sustava lije enja, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika te sustava

spre avanja širenja zaraznih bolesti

razvijati sustav potpore u zajednici za korisnike programa

sudjelovati u istraživanjima iji su inicijatori HZJZ, Vladin ured za droge ili neke druge državne institucije.

3. Ciljana skupina

Intravenozni korisnici droga

4. Koje od navedenih aktivnosti smanjenja šteta provodi udruga

Dijeljenje kondoma, Dijeljenje igala, Dijeljenje štrcaljki, Prikupljanje igala, Prikupljanje štrcaljki, iš enje okoliša, Distribuiranje materijala, Savjetovanje

5. Broj podijeljenog materijala

Broj kondoma: 5826

Broj igala: 91581

Broj štrcaljki: 73346

Broj primjeraka edukativnog materijala: 579

6. Broj prikupljenog materijala

Broj igala: 14193

Broj štrcaljki: 12083

7. Lokacije na kojima se vrši zamjena materijala

Mjesta na koja izlaze vanjski radnici

8. Gradovi/mjesta na kojim se vrši zamjena materijala te broj lokacija u pojedinom gradu/mjestu

Mjesta na koje izlaze vanjski radnici: Grad Zagreb - 9

Samobor - 1

Zapreši - 1

Drop-in centar: 0

9. Na in prikupljanja podataka o korisnicima programa smanjenja šteta

Interni obrazac udruge, korisnike evidentiramo pod šiframa.

10. Broj osoba u programu smanjenja šteta

Korisnici: 759

Stari korisnici: 737

Novopridošli korisnici: 12

11. Broj osoba po spolu u programu smanjenja šteta

Korisnici muškog spola:

Korisnici ženskog spola:

Novopridošli korisnici muškog spola:

Novopridošli korisnici ženskog spola:

12. Broj ovisnika o drogama u programu smanjenja šteta koje su zaražene zaraznim bolestima

S hepatitisom B:

S hepatitisom C:

S HIV-om:

13. Evaluacija programa

Evaluacija procesa: Da

Metoda evaluacije procesa: Procesna evaluacija se odnosi na praćenje razvoja programa i njegovu implementaciju kroz izvještaje donatoru, ali i HZJZ-u

-praćenje broja osoba uključenih u program- novi i stalni korisnici,

-broj punktova,

-broj zaposlenih vanjskih radnika i radnih sati,

-broj podijeljenih igala, štrcaljki

-broj podijeljenih ampula destilirane vode i alkoholnih tupfera,

-broj prikupljenih igala, štrcaljki,

-broj podijeljenih kondoma, lubrikanata,

-broj podijeljenih edukativnih letaka,

-broj očišćenih površina od odbačenih igala i štrcaljki,

-količina zbrinutog infektivnog otpada (slijedom ugovora sa Remondisom d.o.o.),

-praćenje broja edukacija i kvalitete istih,

-praćenje broja sastanaka i kontakata neformalne mreže udruga i organizacija na provedbi nacionalnog akcijskog plana borbe protiv HIV/AIDS-a.

Evaluacija uinka: Da

Metoda evaluacije uinka: Programska evaluacija se odnosi na ispunjenje postavljenih ciljeva što se može pratiti kroz povećanje broja

korisnika programa, ali i kvalitete samih programa smanjenja štete što ima za posljedicu povećanje kvalitete i obima aktivnosti programa smanjenja štete, a dalekosežno i sprečavanje širenja krvlju prenosivih zaraznih bolesti, ali i spolno prenosivih bolesti.

Pri realizaciji ciljeva programa angažirani su provoditelji programnih aktivnosti kontinuirano, tijekom celovitog razdoblja provedbe programa. Najvažniju ulogu za uspješnost provedbe programa imaju voditelj programa, izvoditelji, vanjski suradnici te sami korisnici programa. Ij je angažman tijekom susreta i aktivnosti direktno utjecao na kvalitetu provedbe zadanih ciljeva. O pravovremenoj i stručnoj provedbi ciljeva programa brinuo se i tim udruge LET koji je organizirao evaluaciju provođenja programnih aktivnosti te osigurao evaluaciju postignutih rezultata i procjenu ostvarenih ciljeva nakon završetka svih predviđenih faza implementacije programa.

Najvažniji rezultati evaluacije: Primjenom je povećanje broja korisnika, međutim ono što je još važnije je da se prijašnji korisnici stalno vraćaju te da su zadovoljni programom. Količina podijeljenog pribora je također zadovoljavajuća.

14. Evaluatori

Unutarnji

15. Dodatne napomene

16. Ukupni proračun programa za jednu godinu provedenja (HRK)

400000,00

17. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK): 40000,00

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK): 360000,00

Drugi izvori (HRK):